

Hoppeline bevægelsesfortællinger

1. Baggrund

Projekt Hoppeline handler om bevægelsesfortællinger der bevæger børn. Projektet har fokus på at skabe bevægelsesglæde og legende stemning i pædagogiske aktiviteter til børn i dagtilbud.

Da projektet nærmede sig sin afslutning besluttede projektteamet at sætte fokus på bevægelsesfortællinger som pædagogisk redskab og særligt på, hvordan pædagogisk personale kan udvikle egne bevægelsesfortællinger.

I årene mellem 2016-2020 er der skabt tre fortællinger til børnehave og syv fortællinger til vuggestue og dagpleje. Der er tale om fortællinger, hvor voksne og børn lader sig inspirere til leg alt imens de kropsliggør handlingen sammen. Alle fortællinger handler om kaninen Hoppeline og hendes ven Frækkefrø og deres eventyr. Fortællingerne er trykt i et materiale, der kan holde til alle slags vejr med farverige illustrationer på den ene side og tekst på den anden. Det samlede projekt opnåede i 2019 sin maxkapacitet på 3000 deltagende dagtilbud, heraf ca. halvdelen fra 0-3 år området og halvdelen fra 3-6 års området. Dagtilbud fra hele Danmark deltog, idet der udelukkende var tale om unikke tilmeldinger, hvor institutioner selv havde taget initiativ til deres deltagelse. Alle tilmeldte dagtilbud modtog trykt materiale samt en medfølgende medfortæller i form af en mariehøne-hånddukke. Alle fortællinger er desuden gratis tilgængelige på www.hoppeline.dk, også for institutioner, som ikke fik mulighed for at deltage i projektet.

Med dette afsæt igangsatte projektteamet i efteråret 2019 en datagenerering med det formål at undersøge pædagogisk personales erfaringer med at bruge og udvikle bevægelsesfortællinger. Hoppeline materialet fungerer som inspiration, men det er bevægelsesfortællinger generelt vi forsøger at blive klogere på.

2. Metode

Undersøgelsen er gennemført som en spørgeskemaundersøgelse. Ud over spørgeskemaundersøgelsen var der planlagt en kvalitativ datagenerering i et procesforløb med flere institutioner. Den første opstartworkshop blev gennemført, men COVID-19 restriktioner umuliggjorde en gennemførelse af resten af forløbet. Datagrundlaget for dette notat er således alene spørgeskemaet. Data præsenteres i dette notat med tabeller over, hvordan svarene har fordelt sig på de forskellige svarkategorier. I løbet af sommeren indsendes desuden en forskningsartikel med afsæt i samme datasæt hvor data fra tabel 2, 3 og 4 analyseres med regressionsanalyser.

Spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt til 2946 mailadresser på deltagere fra projektets sidste år. 332 respondenter svarede på alle spørgsmål og 486 på nogle spørgsmål. Den lave svarprocent skyldes givetvis udover almindelig travlhed at mange af projektets deltagere i perioden med COVID-19 har haft en hverdag og pædagogisk praksis, der afviger væsentligt fra normen og derfor måske har vurderet at deres svar ikke var vigtige. Vi har vurderet at analysen på trods af en lav svarprocent alligevel kan bidrage til indsigter i pædagogisk personales erfaringer med at bruge og udvikle bevægelsesfortællinger

3. Resultater

Respondenterne arbejder i dagpleje (40 %), børnehave (35%), vuggestue (9 %), specialområdet (2 %) og 9 % indikerede "andre".

Ud af de 486 respondenter har 82 % arbejdet med Hoppelinematerialet inden for det seneste år, 10 % for 2-3 år siden og 8 % har slet ikke brugt materialet. Over halvdelen af respondenterne har

anvendt bevægelsesfortællinger mere end 10 gange, mens 14 % har anvendt bevægelsesfortællinger 3 gange eller mindre.

De tre væsentligste årsager til at nogle slet ikke har brugt materialet er Coronarestriktioner (56 %), manglende tid til forberedelse (19 %) og organisering (17 %). Af de deltagere der har brugt materialet fra tidligere år, men ikke i den seneste udgave skyldes det Coronarestriktioner (65 %), manglende tid til forberedelse (24 %) og for få voksne (24 %).

78 % af de respondenter der har brugt materialet, er helt sikre på at de vil bruge materialet igen og 79 % har oplevet at børnene på eget initiativ efterspørger Hoppeline bevægelsesfortællinger. Når respondenterne har gennemført bevægelsesfortællinger, har det været på legepladsen (64 %), på stuen (60 %), i naturen (47 %), i fællesrummet (40 %), i en gymnastiksal (21 %) eller andet (9 %).

Når bevægelsesfortællinger er gennemført svarer 61 % at de er gennemført alene og 39 % svarer at de er gennemført sammen med kollegaer. Planlægningen har 80 % lavet alene og 20 % sammen med kollegaer.

3.1 Grupper af børn

Respondenterne blev spurgt om deres vurdering af om forskellige grupper af børn fik særligt meget ud af deltagelse i bevægelsesfortællinger.

Tabel 1. Vurderer du, at nogle grupper af børn får særligt meget ud af deltagelse i bevægelsesfortællinger sammenlignet med mere traditionelle måder at fortælle på?

	Ja - større udbytte end ved traditionelle fortælleformer	Samme udbytte end ved traditionelle fortælleformer	Nej - mindre udbytte end ved traditionelle fortælleformer
Drenge	76 %	24 %	0 %
Piger	70 %	40 %	0 %
Børn, der ofte er passive under andre typer af pædagogiske aktiviteter	76 %	24 %	1 %
Børn, der ofte er ukoncentrerede eller urolige under andre typer af pædagogiske aktiviteter	80 %	19 %	1 %
Børn, med gode legekompetencer	49 %	51 %	1 %
Børn, som har svært ved at komme ind i legefællesskaber	75 %	24 %	1 %
Børn, der er bevægelsesstærke	58 %	42 %	0 %
Børn, der er bevægelsessvage	76 %	21 %	3 %
Børn, med sproglige udfordringer	69 %	29 %	3 %
Børn, med gode sproglige kompetencer	50 %	49 %	1 %

Respondenterne vurderer at bevægelsesfortællinger er velfungerende for mange forskellige grupper af børn sammenlignet med traditionelle måder at fortælle på. Dette underbygger vores erfaringer undervejs i projektet og peger på at bevægelsesfortællinger (og som et eksempel herpå: Hoppelinematerialet) har et stort potentiale i det pædagogiske arbejde.

3.2 Den styrkede pædagogiske lærerplan

Respondenterne blev spurgt om deres vurdering af om Hoppelines bevægelsesfortællinger bidrog til deres arbejde inden for rammerne af den styrkede pædagogiske læreplan.

Tabel 2. I hvor høj grad vurderer du, at Hoppelines bevægelsesfortællinger har bidraget til dit/jeres pædagogiske arbejde inden for rammerne af den styrkede pædagogiske læreplan?

	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke
Generelt	46 %	49 %	3 %	1 %
Krop, sanser og bevægelse	73 %	22 %	2 %	3 %
Kommunikation og sprog	53 %	42 %	3 %	3 %
Social udvikling	51 %	43 %	3 %	3 %
Generelt	46 %	49 %	3 %	1 %
Alsidig personlig udvikling	37 %	55 %	6 %	3 %
Kultur, æstetik og fællesskab	30 %	58 %	9 %	4 %
Natur, udeliv og science	24 %	55 %	16 %	5 %

Respondenterne vurderer at Hoppeline bevægelsesfortællingerne i høj eller nogen grad bidrager til det pædagogiske arbejde inden for rammerne af den styrkede pædagogiske læreplan. "Krop, sanser og bevægelser", "kommunikation og sprog" samt "social udvikling" er de tre områder der scorer højest.

3.3 Hvilke elementer indeholder en god bevægelsesfortælling?

88 % af respondenterne vurderer at bevægelsesfortællingerne har bidraget positivt til børns lyst til at lege. Respondenterne blev spurgt om en række punkter efter deres vurdering havde betydning for om en bevægelsesfortælling kan bidrage positivt til børns lyst til at lege.

Tabel 3. I hvor høj grad vurderer du, at følgende punkter er betydningsfulde for, at en bevægelsesfortælling kan bidrage positivt til børns lyst til at lege?

	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke
At børn og voksne kropsliggør handlingen i fortællingen sammen	73 %	25 %	1 %	1 %
At børnene har mulighed for at deltage på forskellige måder og med forskellig intensitet både kropsligt og verbalt.	73 %	25 %	1 %	1 %
At de voksne formidler på en kropslig dramatiserende måde gennem handlinger, stemmeføring, m.v.	73 %	25 %	1 %	1 %
At de voksne inddrager ritualer/gentagelser i fortællingen	73 %	25 %	1 %	1 %
At fortællingen ikke er underlagt tidspres	71 %	26 %	2 %	1 %
At fortællerammen er planlagt på forhånd, men åben for improvisation	62 %	34 %	3 %	1 %
At voksne har mulighed for at deltage på forskellige måder og med forskellig intensitet	56 %	41 %	2 %	1 %
At børns egne lege og legeudspil får plads i fortællingen	52 %	42 %	5 %	1 %
At børnene selv har valgt, at de vil være med	48 %	43	6 %	2 %
At børnene har indflydelse på fortællingens handling undervejs	48 %	42 %	9 %	2 %
At det fysiske miljø inddrages i fortællingen	47 %	47 %	6 %	1 %
At fortællingen er spontan og ikke planlagt	35 %	50 %	12 %	3 %

Punkterne i tabel 3 er rangordnet efter respondenternes vurdering af hvor vigtigt det enkelte punkt er for om bevægelsesfortællinger kan bidrage til børns leg.

3.4 Udvikling af egne bevægelsesfortællinger

Lidt over halvdelen af respondenterne har prøvet at udvikle egne bevægelsesfortællinger. Tabel 4 viser hvilke elementer respondenterne har prioriteret i udviklingen af egne bevægelsesfortællinger.

Tabel 4. I hvor Hvilke elementer prioriterede du, da du skabte dine egne bevægelsesfortællinger?

	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke
At børnene havde muligheder for at deltage på forskellige måder og med forskellig intensitet både kropsligt og verbalt	83 %	17 %	0 %	0 %
At handlingen i fortællingen sammen med børnene blev kropsliggjort	74 %	26 %	1 %	0 %
At der var plads til børnenes leg i fortællingen	73 %	26 %	2 %	0 %
At ritualer/gentagelser i fortællingen blev inddraget	73 %	24 %	3 %	1 %
At fortællingen ikke var underlagt tidspres	69 %	29 %	1 %	1 %
At jeg lod mig inspirere af børnenes egne lege i udviklingen af fortællingen	62 %	34 %	4 %	0 %
At fortællerammen var planlagt på forhånd, men var åben for improvisation	53 %	39 %	7 %	1 %
At det fysiske miljø i fortællingen blev inddraget	47 %	46 %	6 %	2 %
At børnene selv kunne bestemme om de ville være med	43 %	49 %	7 %	2 %
At fortællingen var spontan og ikke planlagt	43 %	46 %	9 %	3 %

Punkterne i tabel 4 er rangordnet efter respondenternes prioritering i forbindelse med udvikling af egne bevægelsesfortællinger.